

Kirkkonummen kunnan testamentit

Testamenttien määräykset

Kunta on velvollinen noudattamaan määrätarkoitukseen saamaansa testamenttiomaisuutta hoitaessaan ja käyttäessään testamentin määräyksiä. Perintökaaren 11:1:n nojalla testamenttia on tulkittava niin, että tulkinnan voidaan otaksua vastaavan testamentin tekijän tahtoa. Testamenttiehtojen tulkintaa koskevien yleisten periaatteiden mukaan kunnalla on oikeus poiketa testamentin määräyksistä ainoastaan siinä tapauksessa, että olosuhteet testamentin vastaanottamisen jälkeen ovat sillä tavoin muuttuneet, ettei testamentin tarkoitteet toteutumiselle ole perusteita. Kunnan tekemän ratkaisun oikeellisuus voidaan saattaa yleisen tuomioistuimen tutkittavaksi. Testamentin tulkintakanne tuomioistuimessa on vahvistuskanne, jonka tarkoituksena on testamentin oikean sisällön selville saaminen. Testamentin tulkintakanteeseen voi turvautua jokainen, jonka hyväksi tai rasitukseksi jälkisaädös on tehty, jos testamentin sisällöstä esiintyy epätietoisuutta. Kunta voi myös itse nostaa vahvistuskanteen oikean tulkinnan varmistamiseksi.

Testamentin määräykset ja tarkoitus ohjaavat testamenttivarojen sijoittamista. Jollei testamenttiomaisuuden hoidosta ole annettu määräyksiä, on varat sijoitettava mahdollisimman turvaavasti ja siten, että testamentin tarkoitusta voidaan toteuttaa.

Soteuudistus

Uuden tulevan sotelainsäädännön voimaantulon 21 §:n hallituksen esityksen mukaan maakunnalle siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2019 sen järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat. Voimaantulon 23 §:n hallituksen esityksen mukaan kunnan on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017 maakunnalle yksityiskohtainen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtyvästä irtaimesta omaisuudesta sekä sopimuksista. Testamentit eivät suoraan kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin eivätkä ne suoraan sellaisenaan siirry maakunnalle.

C.F ja Maria von Wahlbergin rahasto

Eerikinkartanon rahaston sääntöjen mukaan rahaston pääoma on Kirkkonummen kunnanhallituksen käytössä. Kunnanhallitus maksaa puolestaan käytössään olevasta pääomasta rahastolle korkoa. C.F ja Maria von Wahlbergin rahastoon kertyy tuottoja muun muassa kunnanhallituksen pääomalle maksamasta korosta ja Eerikinkartanon hoidosta mahdollisesti saadusta ylijäämästä. Kunnanhallitus valvoo rahaston tuoton kertymistä ja rahaston varojen käyttöä. Tällä hetkellä rahaston pääoma yli 3 032 000 euroa on Kirkkonummen kunnanhallituksen käytössä ja kunnanhallitus maksaa pääomalle korkoa.

Kirkkonummen kunta on saanut Valtioneuvos C.F. von Wahlbergilta ja Maria von Wahlbergilta testamentilla 14.6.1919 Eerikinkartanon tilan, johon kuuluivat Koskis niminen säteriratsutila ja Navalan kantatila. Testamentissa edellytettiin, että Eerikinkartanon tilalle perustetaan maa- ja metsätalouden ja näihin liittyvien elinkeinojen oppilaitos. Tarkoituksena oli aikoinaan, että näitä tiloja hoitamaan ja valvomaan palkattaisiin maatalouden opettaja ja metsänhoitaja, jotka myös toimisivat opettajina oppilaitoksessa. Oppilaitoksen perustaminen ei ollut käytännössä mahdollista, joten testamentin tarkoitusta ryhdyttiin toteuttamaan opintoavustusten myöntämisen kautta. Jotta testamentin tarkoitusta voitiin toteuttaa perustettiin C.F ja Maria von Wahlbergin rahasto. Tilasta on aikoinaan lohkottu määräälat ja luovutuksesta saadut varat on siirretty rahastoon korkoineen. Kunnanhallitus valvoo rahaston tuoton kertymistä ja rahaston varojen käyttöä. Testamentilla saatuun omaisuuteen kuuluu nykyisin tila ja rahaston varat.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt rahaston uusimmat säännöt (23.6.2004, muutettu 31.1.2008). Testamentti ei suoraan aseta rajoituksia sille, miten rahaston peruspääomaa on sijoitettava. Testamentissa puolestaan

mainitaan, ettei Eerikinkartanon tilaa tule "palstoittaa tai muulla tavoin lohkoa". Tämä ehto ei rajoita myöhemmin rahastoon kertyvien varojen sijoittamista; toisaalta sen voidaan tulkita edellyttävän varojen sijoittamista turvallisesti kuten, jos ne olisivat sijoitettuna kiinteistöön. Toisaalta, jotta varoja voidaan käyttää testamentin perimmäiseen tarkoitukseen, jonka on tulkittu olevan opintoavustusten myöntäminen, on varat pystyttävä myös sijoittamaan tuottoa tuottavalla tavalla. Tämä mahdollistaa rahaston varojen hajautetun ja siten mahdollisimman vähän riskejä tuottavan osakesijoittamisen. Rahaston varojen uudelleen sijoittaminen edellyttää rahaston sääntöjen muuttamista.

Maja ja Alfons Strömstenin rahasto

Maja ja Alfons Strömstenin testamentti varoista määrätään, että "varoista muodostetaan rahasto, jota kunta hallinnoi ja jonka varat käytetään vanhustenhoidon edistämiseen ja kehittämiseen". Kunta on perustanut tarkoitusta varten rahaston. Kunnanhallitus valvoo rahaston tuoton kertymistä ja rahaston varojen käyttöä. Testamentissa määrätään rahaston perustamisesta, mutta tämä mahdollistaa sen, että rahaston varat voidaan sijoittaa turvallisesti ja tuottoa tuottavalla tavalla. Rahaston varojen uudelleen sijoittaminen edellyttää rahaston sääntöjen muuttamista.

Muut testamentit ja varojen sijoittaminen

Hanna ja Mauno Salinin testamenttivarat: "varat on tarkoitettu varattomien vanhuksien hyväksi sosiaalihuollon harkinnan mukaan". Alkuperäinen testamentti puuttuu.

Brita Blomergin testamenttivarat: " varat on tarkoitettu veikkolalaisille vanhuksille, jotka ovat vähintään 68-vuotiaita ja jotka asuvat omassa kodissaan, jonka osoite on puhelinnumeroalueilla 02880 tai 02860". Alkuperäinen testamentti puuttuu.

Kun varoja on testamentattu kunnalle, on kunnan käytettävä varat testamentin tarkoituksen toteuttamiseen. Jos varojen sijoittamisesta ei erikseen ole annettu testamenttimääräyksiä, on varojen sijoittaminen mahdollista, jotta testamentin tarkoitusta voidaan toteuttaa. Sijoittamisessa on kuitenkin tapahduttava mahdollisimman turvallisesti ja siten, etteivät testamentilla saadut varat vähene.